

Cím: H-1068 Budapest

Benczúr utca 21.

Telefon: 36-1-351-0434

Fax/SMS: 06-1-342-1989

Internet: www.sinosz.hu

国連障害者権利条約批准後の ハンガリーにおける手話の 法的な認知に向けた運動

アダム・コーサ博士
欧州議会議員
ハンガリーろう・難聴者協会 (SINOSZ)
会長

歴史

- 国連障害者権利条約の重要性について
- 受け入れに向けた歩み
  - 2006年12月13日－国連総会が同条約を採択
  - 2007年3月30日－ハンガリー政府側代表者ガボール・チズマール氏が条約に署名
  - 2007年6月25日－ハンガリー議会がこの条約(2007年の条例92)を満場一致で採択。特徴的な点:この条例は国連障害者権利条約に基づき、視覚障害者のための点字版、理解と読解に困難がある人々のための読みやすいバージョン、そしてろう・難聴者向けの手話版でも官報で発表された。
  - 2007年7月20日－国連事務総長に信託

Cím: H-1068 Bp., Benczúr u. 21. ☐ Tel: 36-1-351-0434,
Fax/SMS: 06-1-342-1989 ☐ Internet: www.sinosz.hu

SINOSZの戦略

- 国連障害者権利条約(21条)について意識を高める働きかけ
- 広報活動(会議、デモ)
- NGO間の協力を強化—いわゆる市民コーカス(Civil Caucus)の設置
- この条約の施行に関する意思決定者である議会議員を巻き込むことを含む、強力でターゲットを絞ったロビー活動
- EUの法律制定手順に従う

広報宣伝、PR

- 会議、イベント
- 2007年12月7日ーハンガリー議会における国際会議「自立した生活ーニューヨークからブダペストへの道」(SINOSZ 設立100周年記念)
- 発表者: ヘルガ・スティーブンズ(ベルギー)、マルク・ヨキネン(フィンランド)、ジャネット・ロード(アメリカ)、スティーブ・B・エスティ(カナダ)、マーク・ウィートリー(イギリス)、アダム・コーサ博士(ハンガリー)、Gergely Tapolczai博士(ハンガリー)、ゲンベシュ・ガーボル(ハンガリー)、Marko Vuoriheimo(フィンランド)
- 政府側代表者: 議会議長シリ・カタリン博士、社会労働相ランペルト・モーニカ博士、ホルヴァート・ペーテル(社会労働省)
- 2007年12月8日ードナウ川に沿って1800人が参加した人間の鎖デモ
- 共通の特徴: 青いレインコート

Cím: H-1068 Bp., Benczúr u. 21. ☐ Tel: 36-1-351-0434,
Fax/SMS: 06-1-342-1989 ☐ Internet: www.sinosz.hu

**Cím: H-1068 Bp., Benczúr u. 21. ☐ Tel: 36-1-351-0434,
Fax/SMS: 06-1-342-1989 ☐ Internet: www.sinosz.hu**

**Cím: H-1068 Bp., Benczúr u. 21. ☐ Tel: 36-1-351-0434,
Fax/SMS: 06-1-342-1989 ☐ Internet: www.sinosz.hu**

**Cím: H-1068 Bp., Benczúr u. 21. ☐ Tel: 36-1-351-0434,
Fax/SMS: 06-1-342-1989 ☐ Internet: www.sinosz.hu**

広報宣伝、PR

- 会議、イベント
- 2008年9月19～20日ーブダペストの街なかで、無形文化の祭り
- 手話についての会議、発表者：バルタ・シーラ（ハンガリー）、Péter Gresiczki（ハンガリー）、Maartje De Meulder（ベルギー）、Mette Sommer氏（デンマーク）、Verena Krausneker博士（オーストリア）、アダム・コーサ博士（ハンガリー）、Helga Hattyár（ハンガリー）
- 政府側代表者：ホルヴァート・ペーテル（社会労働省）
- 会議における政府の強い反対と消極的な意思の疎通はマスコミに大きく取り上げられた
- 文化祭：利用しやすい、バリアフリーのコンサートやワークショップ、Signmarkのコンサート

Cím: H-1068 Bp., Benczúr u. 21. ☐ Tel: 36-1-351-0434,
Fax/SMS: 06-1-342-1989 ☐ Internet: www.sinosz.hu

SIGNmade

Sign language free'n'easy in Gödör
 2008 International Deaf Day
 Entry free!
COME IN!

Those who don't speak also
 Visual Rights
 hand-rap
 Signmark (Finn)
 Sign party
 psycho-drama blasts
 the last of the Deaf
 A cultural mixed salad
 Sign language slams, hand-in-check, finger-twisters, bloopers and other oddities
 Violation
 K sign language theatre, Talking hands, Koup
 Film fidgets, Deaf in the Picture

www.sinosz.hu

2008. september 19-20.

RÖNÖR
 Budapest, V. ker. Erzsébet tér

sin < > **sz**
 Hungarian Association of the Deaf and Hard of Hearing

Támogatók:

Cím: H-1068 Bp., Benczúr u. 21. ☐ Tel: 36-1-351-0434,
 Fax/SMS: 06-1-342-1989 ☐ Internet: www.sinosz.hu

**Cím: H-1068 Bp., Benczúr u. 21. ☐ Tel: 36-1-351-0434,
 Fax/SMS: 06-1-342-1989 ☐ Internet: www.sinosz.hu**

**Cím: H-1068 Bp., Benczúr u. 21. ☐ Tel: 36-1-351-0434,
 Fax/SMS: 06-1-342-1989 ☐ Internet: www.sinosz.hu**

**Cím: H-1068 Bp., Benczúr u. 21. ☐ Tel: 36-1-351-0434,
Fax/SMS: 06-1-342-1989 ☐ Internet: www.sinosz.hu**

広報宣伝、PR

- 新聞記事やインターネットでの紹介
- 国連条約の重要な条項について、よく整理されてわかりやすい出版物
- 月刊刊行物に、よくある質問を別表として加える
- 重要な点：他の障害者団体の問題に取り組み、理解し、共同で広報・宣伝を行う

A JELNYELV - AZ ENSZ EGYEZMÉNY TÜKRÉBEN

Láthatatlan Kultúra Fesztivál a Gödörben. Sokan voltunk, sokan eljöttek, sokan jól éreztük magunkat - és sokan jellelték, színes kézzel a Gödört, a Budapest belvárosában fekvő művészeti fesztivál idejére „Madárfészekké” alakult át. Hiszen „jelnyelv és kultúra nélkül olyanok vagyunk, mint madarak szárnyak nélkül...”

A rendezvényünk központi programja a nemzetközi konferencia volt, amely előszörban a jelnyelvről szólt, a jelnyelv státuszáról, a jelnyelv elismertetéséről, az önálló jelnyelvi törvényről. Elhangzottak különböző tapasztalatok is, láthatunk sokféle érvet. A lényeg egy mondatban foglalható össze: a SINOSZ célja, hogy Magyarországon a jelnyelvet ismerjük el önálló törvényben.

Az ENSZ Egyezményben több helyen is előbukkan a jelnyelv és azaz kapcsolatos rendelkezés, előírás.

Nézünk meg, mely cikkeiben szerepel hangsúlyosan a jelnyelv:

Meghatározásoknál: „A kommunikációt foglalkoztatni a nyelvtől és a jelnyelvtől.”

A nyelvet bővebben is kifejti a cikk: „Nyelv”-en értendő a beszélt nyelv, a jelnyelv, és a nem beszélt nyelv egyéb formái.

Akadálymentesség cikkei:

„A közvetlen segítségnyújtás, így közeletről - közöttük a közeletről - a jelnyelvet használó személyek számára.”

A jelnyelvet használó személyek - biztonságos és építkező és a nyilvánosság által támogatott helyek akadálymentességének javítása érdekében.”

A vélemény és a szólás szabadságánál: „a hivatali érintkezés során legyen elfogadott és támogatott a jelnyelv, a Braille-írás, az alternatív és augmentatív kommunikáció, valamint minden egyéb, a fogyatékossággal élő személyek által választott kommunikációs forma, eszköz és módszer. További az államok „elismerik és elősegítik a jelnyelvek használatát.”

Az oktatás cikkeiben pedig az államok vállalják, hogy „elősegítik a jelnyelv előjuttatását, és támogatják a hallássérült község nyelvi identitását.

A kulturális életben, rekreációban, szabadidős tevékenységekben és sportban való részvételről szóló cikkben pedig kiemelik, hogy „fogyatékossággal élő személyek a mindenként megillető módon jogosultak sajátos kulturális és nyelvi identitásuk elismerésére és támogatására, ideértve a jelnyelvet és a siketkultúrát.”

Ez egy olyan horderejű jogi dokumentum, amely segítségünkre lehet abban, hogy a hazai jogszabályozás végre egységes legyen a jelnyelv státuszát, helyzetét tekintve.

Igaz, vannak jogszabályok, melyek előírják, hogy bíróságon, rendőrségen, közigazgatási eljárásban, közjegyzőnél kötelező a jelnyelvi tolmács alkalmazása. Igaz, van esélyegyenlőségi törvény, amely deklarálja a kommunikációhoz való jogot, a teljes, egyenlő esélyű hozzáférést. Van jogszabály, mely szabályozza a jelnyelvi tolmácsszolgálatok hálójának kiépítését és működtetését. Van egy-4et mondat arról is, hogy a siket és nagyothalló gyermekeket oktató speciális iskolákban fakultatív tantárgyként oktatható a jelnyelv. Búcsú még lehet találni több olyan jogszabályt, amely így vagy úgy rendelkezik, szabályozza a jelnyelvi tolmács rendelését, vagy esetleg a hallássérült diák jogát a jelnyelvi tolmáchoz a vizsgákon.

De nincs önálló jelnyelvi törvényünk,

nincs külön kimondva, elismerve, hogy a magyar jelnyelv a magyar használatra készült.

A jelnyelvi törvény a SINOSZ álláspontja szerint emberi jogi megközelítésből nagyon fontos. Ezzel a törvényrel a magyar állam elismeri a siketek és nagyothallók jogát a jelnyelvhasználatra, mert deklarálja amanyelvünké. Mint tudjuk, alkotmányos jog az amanyelv használata. Továbbá minden területen elismeri a magyar állam, hogy jogunk van a jelnyelv használatához. (Nem feltétlenül a jelnyelvi tolmács használatához!)

Oktatás jelnyelven, kulturális programok jelnyelven, szabad véleménynyilvánítás jelnyelven... Mindehhez jogunk van! Nagyon remélem, nem kell már sokat várniuk a jelnyelvi törvényre, és a konferencia, a Láthatatlan Kultúra Fesztivál meghozza a gyümölcsét!

Dr. Tapoczai Gergely

HOL TÁMOGATJA, HOL NEM... LEVÉL AZ SZMM-EZ

Dr. Kósa Ádám, a SINOSZ elnöke szeptember 24-én levélben fordult Szűcs Erika szociális és munkaügyi miniszterhez, melyben a magyar jelnyelvi törvény megalkotása és a kommunikációs akadálymentesítés felgyorsítása terén további együttműködést és támogatást vár a minisztériumtól a SINOSZ törekvéseihez.

A levél megírására a Szociális és Munkaügyi Minisztérium (SZMM) által támogatott Láthatatlan Kultúra Fesztivál és Konferencia alkalmával elhangzott előadás készítette, amelyet Horváth Péter, az államtitkárság munkatársa prezentálta a Minisztérium képviselőjében. A konferencia két fő témája a magyar jelnyelv jogszabályi elismerése és a siket kultúra védelme volt.

„Horváth Péter úr a minisztérium képviselőjében olyan előadást tartott, amely megítésem szerint nem szolgálja az SZMM és a SINOSZ közötti kitűnő szakmai együttműködést”- fogalmazott dr. Kósa. Utalt Kemény Péter főosztályvezető, Korörs Lajos államtitkár, és dr. Szili Katalin korábbi nyilatkozataira, melyek alapján várható volt, hogy felelős nyilatkozat hangzik el a jelnyelvi törvény előkészítésének állapotáról. A várakozásokat a fogvatékkal élő személyek jogairól szóló ENSZ Egyezmény is alátámasztja, amely 2008 május 3-án lépett hatályba.

A Miniszterasszonymnak címzett levél végén dr. Kósa kiáll a SINOSZ és az SZMM együttműködése mellett, és leszögezi, hogy a siket és nagyothalló emberek életminőségének javítása érdekében továbbra is szorgalmazza a magyar jelnyelv törvényi elismerését és az info-kommunikációs akadálymentesítés folyamatának felgyorsítását.

„Szeretnénk határozott választ kapni törekvéseink támogatása iránt, és bízom abban, hogy belátható időn belül az ENSZ Egyezmény kívánalmainak eleget téve megtörténik a magyar jelnyelv helyzetének jogi szabályozása és pozitív változás következik be a televíziós műsorok feliratozása területén is”- zárja levélét a SINOSZ elnöke.

市民コーカス

- 例：非公式で体系化されていない実践的な団体である市民コーカスが、この条約が進展する間に形成された。
- 参加者：NGO、オンブズマン、教育機関
- 際立ったイニシアチブ：国連条約の施行を監視するべく、独立したオンブズマンの地位を設けることを提案
- 例えば後見人の職務の廃止運動等、特定の問題を共同調査

ロビー活動

- 2008年9月19日の会議後、マスコミの関心の大きな波に乗る
- 社会労働相に直接接触
- 協力を申し出る
- 本格的な参考資料を準備
- この問題を支援する政党を獲得
- 議会における質問を主導

年表 1

- 2008年9月19日－会議
- 2008年11月－草案の初稿
- 2008年12月－大学で手話関連の訓練を開発するためのEU財源の再配置を主導
- 2009年3月5日－この法案の起草者との第一回会合、手話の役割の明確化、および身体障害や言語的少数派の問題についての討議
- 2009年4月15日－主要4政党から支持を受け、手話言語法の採択を迫る決議を議会に提出
- 2009年4月29日－以下との公式会合および協議：SINOSZ、JOE、JOSZ、SVOE、省庁、特殊教育大学
- 2009年5月11日－関係委員会が決議を支持

**Cím: H-1068 Bp., Benczúr u. 21. ☐ Tel: 36-1-351-0434,
Fax/SMS: 06-1-342-1989 ☐ Internet: www.sinosz.hu**

年表 2

- 2009年9月29日ーハンガリー議会で手話言語法について初めてのスピーチ

- 法案採択:2009年11月9日

**Cím: H-1068 Bp., Benczúr u. 21. ☐ Tel: 36-1-351-0434,
Fax/SMS: 06-1-342-1989 ☐ Internet: www.sinosz.hu**

ハンガリー手話および

ハンガリー手話の使用に関する法律（2009年）

- 世界で最も複雑な手話言語法
- 手話を独自の言語として認知
- 通訳サービスの保証
- ろう児に対する手話による教育、またはバイリンガル教育を義務化
- 公共サービスを利用する平等な機会を保証
- 刑事訴訟の際は手話通訳者を確保
- 手話通訳を提供すべき時間数を規定し、「ラジオ・テレビ放送法」を改定（例えば2011年には1日当たり4時間というように）

Cím: H-1068 Bp., Benczúr u. 21. ☐ Tel: 36-1-351-0434,
Fax/SMS: 06-1-342-1989 ☐ Internet: www.sinosz.hu

活動に伴う成果の良い例

SINOSZは手話言語学の研究と教育について、ELTE大学(ブダペスト)、ミシュコルツ大学と協力してきた
主な成果

1. バイリンガル教育の準備
2. 「ろう研究」の組織的な基礎構築
3. 認定手話通訳者に関する枠組みを策定

さらなる成果

1. いわゆる手話指導者の教育(ミシュコルツ大学)
2. EUプロジェクト(グルンドヴィへの参加)の枠組み内で実践、スロベニア、オーストリア、ドイツ、ハンガリーは、よく知られている古典小説を手話に取り入れた

展望

この法律は2010年1月1日に施行された

質の高い手話教育と、手話通訳者や教師の訓練のための諸条件が設定された

情報通信のアクセシビリティを加速

欧州議会議員の代表者 「他には見られないチャンス」

ご清聴
ありがとうございました!

E-mail: adam.kosa@europarl.europa.eu